

Studiegids studiejaar 2018-2019

Spiritualiteit & Zingeving 1^e jaar

Status van de studiegids:

De hieronder opgenomen informatie betreft de omschrijving van de modules in het studiejaar 2018-2019. Het is mogelijk dat deze modules in het volgend studiejaar worden aangepast.

NB: De huidige studieomschrijving van jaar 2 t/m 4 van de opleiding is vanwege een herziening van de opleiding niet van toepassing voor de huidige eerstejaars. De studiegids voor het tweede jaar komt ter beschikking in voorjaar 2019.

Algemene informatie

Studenten volgen in de basisopleiding een programma van steeds vier avonden hoor- en werkcolleges. Daarnaast wordt de nodige thuisstudie gevraagd. De studiebelasting is 25 ECTS per jaar, ofwel 15 uur gemiddeld per week inclusief les-/contacturen bij 46 weken.

Tentamens

In de regel krijg je zes weken de tijd om een tentamen te maken en krijgt de docent zes weken de tijd om de tentamens na te kijken. Gestreefd wordt de nakijktijd terug te brengen naar drie weken. Tentamens zijn 10 jaar geldig.

Studie- en onderwijscoördinator

De studietoördinator is verantwoordelijk voor de inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de keuze van vakken en docenten m.b.t. de studierichtingen die onder hem/haar valt.

De studietoördinator is ook eerste aanspreekpunt voor alle vragen, klachten en wensen van studenten m.b.t. het onderwijs, inhoudelijk (tentamens, scriptie, stage), financieel, qua voortgang en mentaal.

De studietoördinator van **Spiritualiteit & Zingeving** is:

Ellen van Son, ellen.van.son@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 55 72 48 32

(Onder S&Z valt ook de specialisatie **Geestelijke Begeleiding**.)

Eindverantwoordelijke voor de organisatie van het onderwijs is de **Onderwijscoördinator: Hein van Dongen**:

hein.van.dongen@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 30 58 07 58

Spreekuren van beiden staan op de website: <https://academiegeesteswetenschappen.nl/2018-2019/>

Afwezigheid

Bij verhindering dient de docent en/of het secretariaat geïnformeerd te worden.

Studenten die 2x of meer afwezig zijn geweest, krijgen een vervangende opdracht.

Evaluatie

Na afloop van iedere module wordt een korte evaluatie van de module gevraagd. Voor de Academie zijn de evaluaties een heel belangrijke bron van informatie om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Studie-uitloop

Heb je na twee of vier lesjaren alle modules gevolgd, maar ben je nog niet klaar met je studie, omdat je nog enkele tentamens moet doen en/of de stage, en/of je scriptie of stageverslag moet schrijven, dan krijg je *aansluitend* in het daaropvolgende derde of vijfde lesjaar, in de periode 1 september t/m 31 december, *eenmalig* de mogelijkheid om de resterende onderdelen af te ronden zonder dat je collegegeld hoeft te betalen.

Heb je per 1 januari de resterende onderdelen nog niet afgerond en wil je de opleiding voortzetten, dan worden kosten in rekening gebracht: € 250,- administratiekosten (altijd), € 50,- per af te leggen tentamen, € 200,- voor scriptiebegeleiding en € 200,- voor begeleiding stage(verslag).

Deze tarieven gelden ook in de daaropvolgende studie jaren, totdat je opleiding is afgerond.

Modulebeschrijvingen

Studenten volgen per studierichting een programma van verschillende modules. Elk van deze module wordt afgesloten met een tentamen, meestal in de vorm van een take-home tentamen. Hieronder staan de modulebeschrijvingen gelijklopend met het rooster.

Module	Inleiding spiritualiteit & zingeving (IS&Z)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. mr. Fons Dekkers; Annette Filippo
Doelstelling	Herkennen welke ontwikkelingsweg zingeving heeft afgelegd sinds de Oudheid tot de hedendaagse existentiële psychologie. Ontdekken wat de samenhang is tussen zingeving en transcendentie en op welke wijze die zich in het leven manifesteert.
Inhoud	Een verkenning van het begrip zingeving langs een horizontale en verticale as; van individueel-collectief tot kosmisch-aards. Hierdoor kunnen we een globale karakterisering van vier typen zinzoekers definiëren die ons een theoretisch kader verschaffen van waaruit we de paradox tussen 'dagelijkse zin' en 'ultieme zin' kunnen verhelderen. Vervolgens zullen we vanuit een vierledig ontwikkelingsperspectief - gebruik makend van verbeelding en metaforen - ervaringen uit het eigen leven in een zingevend daglicht plaatsen.
Werkvormen	Interactief college, (sub)groepsoefeningen, thuisopdrachten.
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	Hand-out tijdens de les en/of digitaal.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	6, 13, 20 en 27 september 2018

Module	Drie gestalten van zin (DGZ)
Omvang	1,25 ECTS
Docent	Ir. drs. Ellen van Son- de Waard
Doelstelling	De student verkrijgt (1) kennis van de begrippen 'zingeving', 'levensbeschouwing' en 'spiritualiteit' De student kan (2) het proces van het zingevingsproces en (3) de bijbehorende katalysatoren beschrijven. De student kan (4) de drie gestalten van zin (cognitief, affectief en handelen) beschrijven en (5) in het zingevingsproces plaatsen.
Inhoud	De studenten maken kennis met het existentiële proces van zingeving. Het leven stelt de vragen en doet een appel op de mens. De mens kan door middel van drie facetten in zijn leven (verbonden voelen, cognitief betekenis geven en handelen) een antwoord geven op het leven.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	<i>Antwoord geven op het leven zelf</i> , Smit J. (2015), pag. 63-70, pag. 88-102, pag. 114-117. <i>Waarvoor je leeft - Studies naar humanistische bronnen van zin</i> , Alma H. & Smaling A. (2010), pag. 17-24. <i>Kijk op mensen</i> , Liston R.A. (1991): de mensbeelden van Freud, Erikson, Maslov en Viktor Frankl, pag. 12-32 en pag. 77-97
Contacturen	6
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	4, 18 oktober 2018

Module	Inleiding westerse filosofie (FIL1)
Omvang	1,25 ECTS
Docent	Dr. Hein van Dongen
Doelstelling	Het verkrijgen van kennis en inzicht in de elementaire vragen en begrippen van de wijsbegeerte.
Inhoud	Een overzicht van de hoofdlijnen van de westerse en de oosterse filosofie. We behandelen grondideeën en thema's uit de wijsbegeerte die voor deze studierichting een bijzondere relevantie hebben. Aan de orde komen o.a. Plato, Aristoteles, Kant, James en Wittgenstein.
Werkvormen	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	<i>Geschiedenis van de filosofie</i> , H.J. Störig, Utrecht, 2000. <i>De verbeelding van het denken</i> , Jan Bor (red.) Amsterdam 2014.
Contacturen	6
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	11 oktober, 1 november 2018

Module	Inleiding geestelijke begeleiding (INGB)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Peter Kortekaas
Doelstelling	De studenten krijgen kennis en inzichten aangereikt over zingevingproblematieken in de postmoderne samenleving in samenhang met nieuwe wegen in de geestelijke begeleiding.
Inhoud	In de postmoderne samenleving zijn bronnen van zinbeleving verschoven van grote zin-dragende structuren naar de existentie en het levensverhaal van mensen. Deze module handelt derhalve over de herpositionering en deskundigheid van professionele geestelijke begeleiding in de postmoderne context.
Werkvormen	Interactief hoorcollege, thuisstudie, zelfreflectie.
Toetsvorm	Take-home opdracht
Literatuur	<i>Zinvinging als therapeutisch Proces - Geestelijke Begeleiding in Postmoderne context</i> (is een bewerking van gelijknamig artikel: in vakblad voor psychosociale hulpverlening), P.M.H.J. Kortekaas, NVPA, nummer 15, juli 2015, pag. 4 t/m 6 (krijgt u voorafgaand aan de module). <i>God 3.0, voorbij godsdienst en atheïsme</i> , A. Droogers, Partheon, Almere 2014 <i>Mystagogie. Inwijding in het symbolisch bewustzijn</i> , T. van den Berk, Meinema, Zoetermeer 1999. Hoofdstuk 1. De ondergang van de ziel. Hoofdstuk 3. Een pleidooi voor mystagogie. <i>Het dictaat van de zelfverbetering</i> , F. de Lange, Trouw, Letter en Geest, 9 febr. 2009 (wordt uitgereikt).
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	8, 15, 22, 29 november 2018

Module	Sociologie en metafysica (S&M)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. mr. Fons Dekkers
Doelstelling	Sociologie is de wetenschap die bestudeert hoe in onze samenleving alles met elkaar verbonden is; die wetenschap roept ook veel spirituele vragen op. Zowel oude wijsheid tradities en spirituele ervaringen, als nieuwe inzichten vanuit kwantumfysica, biochemie en neurologie kunnen hierbij helpen. De student verdiept zich in het begrippen als 'samenleving', 'verbinding', 'harmonie' en 'liefde' vanuit dit perspectief.
Inhoud	De student maakt kennis met een sociologisch wijze van waarnemen en denken, waarbij

	de samenhang tussen sociologische, psychologische, biologische, filosofische en religieuze paradigma's wordt toegelicht. Zo leert de student creatief reflecteren op godsdienstige, spirituele, ethische of ideologische inzichten en overtuigingen. In dit opzicht kan het functioneren van organisaties, groepen en relaties beter begrepen worden, evenals de eigen missie en positie in de samenleving. De student leert verbanden te zien tussen uiteenlopende rolpatronen en paradigma's. Begrippen als tijd, bewustzijn en lotsbestemming krijgen daarbij bijzondere aandacht.
Werkvormen	Hoorcolleges, discussie, opdrachten.
Toetsvorm	(volgt)
Literatuur	Verplichte literatuur: <i>Psychologie en Sociologie</i> , E. Wijsman, Noordhoff 2017 Aanbevolen literatuur: - <i>Samenlevingen</i> , D. Weenink e.a., Noordhoff 2017 - <i>Kosmische visie</i> , E. Laszlo, Ankh-Hermes 2004 - <i>Science and Spiritual Practises</i> , R. Sheldrake, Hodder and Stoughton 2017 - <i>De verbinding</i> , L. McTaggart, AnkhHermes 2011 - <i>Het subtiele lichaam</i> , C. Dale, Altamira 2010
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	6, 13, 20 december 2018, 10 januari 2019

Module	Westerse esoterie (WES)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Jacob Slavenburg
Doelstelling	De studenten maken kennis met de esoterische traditie in de oudheid binnen en buiten het christendom.
Inhoud	Behandeld worden onder meer: het joodse christendom, de gnostiek, de Egyptische en Griekse mysteriën
Werkvormen	Interactief hoorcollege.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	<i>Reis langs de mysteriën</i> , Drs. Jacob Slavenburg, Walburg Pers Zutphen 2017
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	17, 24, 31 januari, 7 februari 2019

Module	Christendom, Jodendom, Islam (WGDN1)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Philippe van Heusden
Doelstelling	De studenten verwerven kennis van de elementaire kenmerken van het Jodendom, het Christendom en de Islam in hun historische en hedendaagse gestalten en beleving. De studenten verwerven ook een basisinzicht in de onderlinge relaties tussen deze drie abrahamitische godsdiensten en in hun verschillen/overeenkomsten.
Inhoud	Van de drie godsdiensten worden in vogelvlucht behandeld: 1. Oorsprong en geschiedenis; 2. God; 3. Mens; 4. Geluk; 5. Feesten; 6. Organisatie.
Werkvormen	Interactief hoorcollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	<i>Handboek van de Wereldgodsdiensten</i> , Christopher Partridge (red.) en Jos Leussink (co-auteur), Uitgeverij Kok, 2005, blz. 265-310, 311-355, 356-393
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	14 en 21 februari, 7 en 14 maart 2019

Module	Spirituele autobiografie (SAB)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Arianne Collee
Doelstelling	Studenten krijgen vanuit een ruimer perspectief meer inzicht in de eigen levensloop, thematiek, kwaliteiten en valkuilen en in die van anderen, en maken nader kennis met de biografie als ontwikkelingsweg en met biografieonderzoek.
Inhoud	Tijdens de colleges worden fragmenten uit de eigen biografie beschreven/onderzocht en geluisterd naar die van medestudenten. Er is - vanuit spiritueel perspectief - aandacht voor biografieonderzoek, voor de biografie als spirituele ontwikkelingsweg en voor 'liefde voor het lot'.
Werkvormen	Voornameelijk werk- en incidenteel hoorcollege.
Toetsvorm	Presentieplicht, opdrachten, take-home tentamen.
Literatuur	<i>Autobiografisch schrijven</i> , Willemijn Soer, Zeist, 2013.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	21, 28 maart, 4, 11 april 2019

Module	Inleiding psychologie (PSBK1)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Nader in te vullen
Doelstelling	De student verkrijgt inleidende kennis van de algemene geestelijke gezondheid en de deelgebieden van de psychologie: de biologische & leertheoretische, psychodynamische, cognitief- gedragstherapeutische, experiëntiële & cliëntgerichte, lichaamsgerichte en systeemgerichte benadering.
Inhoud	Aandacht wordt besteed aan de verschillen tussen de psychologische benaderingen en het aanbrengen van een verdieping daarin: de mens bezien vanuit zijn biologische basis, de mens als zijnde cognitief te conditioneren, de mens als zichzelf actualiserend wezen en de mens die zich vormt binnen de context van zijn relaties.
Werkvormen	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen
Literatuur	volgt
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat niet open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	18 en 25 april, 9 en 16 mei 2019

Module	Spiritualiteit & mystiek (SP&M)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	(Nadere info volgt)
Doelstelling	
Inhoud	(Nadere info volgt)
Werkvormen	
Toetsvorm	
Literatuur	
Contacturen	
Toehoorders	
Data	23 mei, 6, 13, 20 juni 2019

Module	Leertrajectbegeleiding (LTB)
Omvang	0,5 ECTS
Docent	Ir. drs. Ellen van Son- de Waard
Doelstelling	In competentiegericht onderwijs leert de student zijn eigen ontwikkeling te sturen teneinde een beroepsidentiteit te ontwikkelen. Naar aanleiding van diens leervragen en/of ontwikkeling wordt samen met de leertraject -begeleider de voortgang gemonitord.
Inhoud	De student stelt een Persoonlijk Ontwikkelings Plan (POP) op voor de lange termijn en een Persoonlijk Actie Plan (PAP) voor de eerstkomende periode.
Werkvormen	Groepsgesprekken, subgroepsgesprekken, individuele werkopdrachten en het maken van je persoonlijke ontwikkelingsplan.
Toetsvorm	Verslag van 1 A4
Literatuur	n.v.t.
Contacturen	3
Toehoorders	Deze module staat niet open voor studenten van andere studierichtingen.
Datum	27 juni 2019

Module	Ethiek (ETH)
Omvang	2 ECTS
Docent	Dr. Jan Jans
Doelstelling	Met deze beknopte inleidende module verwerven de studenten kennis van de eigenstandigheid van ethiek als vakgebied, inzicht over het waarom van fundamentele verschillen in diverse ethische stromingen of scholen en de vaardigheid om een morele kwestie reflexief 'uit te pakken'.
Inhoud	Binnen de geesteswetenschappen is ethiek als discipline gericht op het goede of 'gelukke' leven. In de praktijk is het vertrekpunt veelal een negatieve contrastervaring: nee, dit niet! Voortbouwende op deze ervaring dat er 'iets wringt' wordt er eerst een kader gegeven waarbinnen de ethische reflectie plaats vindt. Vervolgens worden onder de trefwoorden 'deontologie' en 'teleologie' beknopt de belangrijkste ethische modellen behandeld. De module sluit met een deelcollege over postmoderne ethiek en het belang van narrativiteit.
Werkvormen	Hoofdzakelijk hoorcollege met enkele kleine thuisopdrachten voor verwerking tijdens de colleges.
Toetsvorm	Take home tentamen met keuze uit een aantal vragen.
Literatuur	<i>Ethiek voor Dummies</i> , Christopher Panza & Adam Potthast, Amsterdam, Pearson Education, 2016, 350 blz. Enkele artikelen op copy of per email, PowerPoints per email.
Contacturen	9
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten uit andere studierichtingen.
Data	4, 11 en 18 juli 2019